

Nr 66.

Ankom till riksdagens kansli den 20 april 1917 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om viss ändring i gällande bestämmelser angående statsbidrag till fortsättningsskola.

(2:a avd.)

I en till utskottet hänvisad, inom andra kammaren väckt motion (nr 92) hava herrar *A. Lingström* och *S. Welin* hemställt, att riksdagen måtte för sin del besluta det tillägg till kungl. kungörelsen den 11 september 1877, att, där fortsättningsskola är så ordnad, att den begynner under ett kalenderår men avslutas först under det närmast därpå följande, statsbidrag erhålles såsom om fortsättningsskolan i sin helhet fortgått under det senare året.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna anført följande:

»Enligt kungl. kungörelsen den 11 september 1877 och kungl. kungörelsen den 29 april 1886 skall den årliga undervisningstiden i fortsättningsskola utgöra 6 veckor, av vilka högst 4 veckor få tagas av folkskolans bestämda undervisningstid av 8 månader och de övriga veckorna förläggas utom folkskolans lästid. Statsbidraget utgår med olika belopp allt efter som fortsättningsskolans lästid faller till större eller mindre del utom folkskolans. Förlägges fortsättningsskolan helt utom folkskolans lästid är statsbidraget för närvarande 75 kronor. Skol-distriktet skall alltid tillskjuta minst samma belopp, som erhålles i statsbidrag.

Det är klart, att folkskolan lider intrång, när något av dess tid skall tagas till fortsättningsskolan, och att det därför vore bäst, om fortsättningsskolan kunde förläggas helt och hållet utom folkskolans lästid. Det skulle väl heller icke möta svårigheter att så göra, om man kunde

anordna fortsättningsskolan under sommarferierna. Men detta kan icke ske, åtminstone icke i jordbruksbygder, av det skäl, att de barn, som genomgått folkskolan, på sommaren måste deltaga i jordbruksarbetet och sålunda icke hava tid att då bevista fortsättningsskolan. Den lämpligaste tiden för denna skola på landsbygden är vintern. Dess lästid plägar också vanligen begynna strax på nyåret och fortgå till mitten av februari, eller förlägger man skolan till årets sista veckor. I båda fallen måste man dock vanligen taga 2 veckor av folkskolans lästid, såvida man icke vill förlägga en del av denna lästid till den varmaste delen av sommaren, vilket ju ur flera synpunkter är mindre lämpligt.

Ett sätt att få tid till fortsättningsskolan utan inkräktande på folkskolans lästid vore att förlägga hela kursen till folkskolans vinterlov. Detta plägar vanligen, vad landsbygden beträffar, begynna den 1 december och räcka till mitten eller slutet av januari. Om man delade fortsättningsskolans lästid på två terminer, av vilka den ena fölle i december och den andra i nästföljande januari med ett uppehåll över jul och nyår, så vunne man en lästid, som ur alla synpunkter vore den bästa möjliga.

Mot en sådan anordning av fortsättningsskolans lästid reser sig emellertid det hindret, att statsbidrag till densamma icke utfås, så vida icke ny kurs begynner i slutet av varje kalenderår, så att delarna av de bägge kurserna i början och slutet av året tillsammans utgöra 6 veckor. Det är emellertid icke säkert, så länge fortsättningsskolan icke är obligatorisk, att, när en kurs avslutas i januari, tillräckligt antal lärjungar anmäla sig — eller några lärjungar alls — till att börja en ny kurs i december. Men i så fall uppnår man icke 6 veckors lästid inom kalenderåret och blir därför, med nu gällande bestämmelser, utan statsbidrag för den tid, fortsättningsskolan verkligen varit i verksamhet i början av året.

Det borde dock icke, synes det oss, möta svårigheter att, i likhet med vad genom kungl. kungörelsen den 16 juni 1906 är bestämt rörande statsbidrag till undervisningen i huslig ekonomi, införa sådana bestämmelser rörande statsbidraget till fortsättningsskolan, att om en undervisningskurs begynner ett kalenderår men avslutas först under det därpå följande, denna kurs beräknas tillhöra det senare året, och att sålunda statsbidrag utfås för varje avslutad lärokurs, oavsett om den faller inom ett kalenderår eller tvenne.

Frågan om fortsättningsskolans omorganisation är visserligen föremål för utredning, men då det är ovisst, när densamma kan vinna sin lösning, torde det vara behöfligt, att rättelse vinnes i den nu varande anordningen, som i vissa fall medför stora olägenheter.»

I likhet med motionärerna anser utskottet att vissa olägenheter äro förenade med de nuvarande bestämmelserna för utgående av statsbidrag till fortsättningsskolor. Då genom ett bifall till den i motionen gjorda framställningen rättelse häri synes kunna vinnas, får utskottet hemställa,

att riksdagen må besluta sådan ändring i nu gällande grunder för statsbidrag till avlöning åt lärare vid fortsättningsskolor att, där fortsättningsskola är så ordnad, att den begynner under ett kalenderår men avslutas först under det närmast därpå följande, statsbidrag erhålles såsom om fortsättningsskolan i sin helhet fortgått under det senare året.

Stockholm den 20 april 1917.

På statsutskottets vägnar:

AXEL EKMAN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 65.
